СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 281. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 3. грудня, 1925.

VOL. XXXIII. No. 281. Jersey City, N. J., Thursday, December 3, 1925. THREE CENTS

Властителі копалень заявляють готовість на переговори

ФІЛАДЕЛФІЯ, 1. грудня. — В. В. Инглис, голова комітету властителів копалень твердого вугля, заявив публично до газет, що відкинення пропозиції пенсильванійського губернатора властителями ще не означає, що властителі ніяк не хочуть вести переговорів. Він каже, що вони готові вести переговори хочби й зараз, беручи за основу недавну пропозицію Луиса, голови найнеркської юніі.

АМЕРИКА ПОГОДИЛАСЯ З РОМУНІЄЮ ЗА ДОВГИ.

ВАШИНГТОН, 1. грудня. — Ромунсько-американська конференція в справі сплати воєнних довгів Ромунії дійшла вже до згоди.

Ромунія признала, що вона винна Америці 44 міліони 591 тисяч долярів капіталу. Сей довг з наростаючими процентами Ромунія має сплатити протягом 62 літ. Відсотки виносять три проценти на рік за перших десять літ та півчверта проценту за слідуючі роки.

Умова має ще бути затверджена американським конгресом та ромунським парляментом.

ЦЕРКОВНА КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ МИРА.

ВАШИНГТОН, 1. грудня. — Нині отворено в одній з місцевих презбітеріянських церков конференцію американських віроісповідань для справи мира. Конференція має на цілі зорганізувати церкви для акції за заведенням постійного мира.

УРЯД ОБМЕЖУЄ ВЖИВАННЄ САКРАМЕНТАЛЬНОГО ВИНА.

ВАШИНГТОН, 1. грудня. — З огляду на те, що американські прогибіційні урядники відкрили, що жидівські рабіни часто надуживали законного права продавати сакраментальне вино жидівським родинам, уряд видав роспорядок, яким се право рабінів обмежується до одного гальона на рік на кождого члена родини. Кромі сього кождий рабін має постаратися о новий дозвіл від уряду на продажу.

ЯК УЖЕ НЕ ПАЧКУЮТЬ ГОРІВКИ.

НЬЮ ЙОРК, 1. грудня. — Прогибіційні урядники арештували тут пять дівчат, що мали фабрику цукорків, які вони наповняли всякими алькоголями. Поліція сконфіскувала 2,000 скринок, повних цукорків, приготованих на Різдвяну продаж, та коло тисячки фляшок лікерів.

ПІДПАЛИВ КОРАБЕЛЬ, ЩОБИ РАТУВАТИ МОРЯКІВ.

НЬЮ ЙОРК, 1. грудня. — До сього порту прийхав нині корабель Дорик, який привіз на своїм покладі 22 моряків з американського торговельного корабля Алджірса, котрих піднято з моря дня 1. падолиста яких 320 миль від Кейп Гєнрі.

Межи вратованими моряками находиться також капітан Алджірса Гєнон, і він оповідав цілу пригоду корабля. Сильна буря зіпсула корабель так, що він мусів здатися на ласку й неласку филь. На кораблі не було приладів до висилання бездротних телєграфічних депеш, і сим способом він не міг дістати ратунку. Морські струї через 13 днів носили кораблем, поки капітан не побачив, що море заносить його зовсім зі звичайної дороги кораблів. Коли в палубі корабля вже було пятнадцять стіп води, капітан казав запалити корабель, щоби в сей спосіб звернути увагу кораблів, перепливаючих подальше.

Його сигнал справді побачив корабель Расей. Сей забрав моряків до порту Кардифу, звідки забрав Дорик з поворотом в Америку.

ЗЛОТИ ЗНОВА ПАДЕ.

НЬЮ ЙОРК, 1. грудня. — Місцева біржа знова занотувала нині незвичайно сильний упадок польського гроша.

Злотий має бути варта 19 центів і 3 десяті цента. Тиждень тому його ціну нотовано на 15 центів, вчора 14 і пів, а нині всего 10 центів.

РЕПУБЛИКАНСЬКА БІЛЬШІСТЬ НЕ БУДЕ ВИКИДАТИ ПОСТУПОВЦІВ.

ВАШИНГТОН, 1. грудня. — Републіканські провідники в конгресі відбули нині наради в справі відношення до поступовців. Ходило о те, чи мається їх викинути з републіканської партії за те, що вони підчас виборів усюди виступали проти републіканських кандидатів. Конференція в порозумінню з президентом рішила лишити сенаторів Ла Фолета й Наїа в партії.

ПАМЯТНИК ЖЕРТВАМ ВІЙНИ У ВІДНІ.

На т. зв. цвинтарі героїв у Відні, що має приміщення на великому центральному цвинтарі, де поховано понад міліон осіб, відслонено на днях памятник у честь тих вояків б. австрійсько-угорської монархії, що померли у Відні від ран та пошестей і похоронені на тому цвинтарі. Всіх вояків лежить тут около 17,000 душ, в тому числі приблизно 2,000 Українців. Памятник цей є твором найбільшого сучасного віденського скульптора, проф. Антона Ганака, а представляє постать жінки, що впала на коліна, піднявши в розпуці руки до гори. На основі памятника видніє напис: Ніколи більше війни! Памятник виставила громада Відня своїм коштом (16,400 долярів).

НЕДОЛЯ ПИСМЕННИКА.

Кілька днів тому подали ми новинку про одного французького письменника, що був приневолений торгувати безрогами, щоби прожити. Тепер приносить париська преса ще ярший приклад письменницького лихоліття. „Крі де Парі" пише ось-що: „У цьому самому місті (себто Парижі), де мурин з оркестри „джевбенду" дістає за один вечір 2,000 франків, лежить уже кілька місяців недужий дисменик Альберт Савін, у шпиталі. Савіна імя стало відоме ще у 1880 р., коли він перший переклав твори Толстого та Вайльда і видав нині славних письменників Маргеріта, Поль Адама, та инших. Його змагання, щосби покинути старі витоптані шляхи, принесли йому більше чести та слави, як гроша. Він почав перекладати англійських авторів і видавати серію історичних книжок, за які одержував по 300 франків гонорару, а за цей гонорар видавав нові книжки. Підчас війни, голодуючи, переклав 67 томів творів Кіплінга. Вельса, Стівенсона, Дойла, Марка Твена. Всі ці книжки розхапує нині публика, але заробляють на них тільки видавці — а їх автор-перекладчик голодний, умирає у шпиталі в 67 р. життя, видавши 168 книжок". Чи наших письменників, що завзялись би жити з літературної праці, не ждалаби така сама доля?

САМОГУБСТВО НА ПОЛІЦІЇ.

Дня 1. с. м. вранці застрілився в ІІ-ім львівськім поліційнім комісаріяті 18-літний Дмитро Олійник, який буцімто був занятий у кухні поліційних урядовців. Причина самогубства покищо невідома.

ПОЛЬСЬКИЙ ЗЛОТИЙ ВПАВ ДО ПОЛОВИНИ.

ЛОНДОН, 1. грудня. — Польський злотий нагло летить на біржах вдолину.

Замість номінальної вартости 19.30 американського цента нині вже плачено за него лише по 10 центів.

ВІЧЕ В ГУСЯТИНІ.

Дня 5. листопада відбулося в Гусятині в салі читальні „Просвіти" велике віче в земельній справі. Представники всіх сіл судового гусятинського повіту заповнили по береги велику салю. Вічем проводив п. Василь Остапчук, секретарював п. Рибак. Про теперішне положення нашого села реферував дир. Мартюк, про земельну реформу п. Заваликут. По річевих і вичерпуючих рефератах вивязалася оживлена дискусія, в якій забирали голос о. Малиновський, о. Матковський, др. Тригук і п. Хаба з Чорнокінець. По переведеній дискусії прийято відомі резолюції.

БУДЕННІ ЯВИЩА.

З польських часописів з одного дня виписуємо таку низку фактів: краківський суд подає список 32 фірм, які проголосили банкротство; у Вільні почався великий поліційний процес проти цілого ряду поліційних урядовців, що брали хабарі, головним обвинуваченим є підінспектор Житомнт Толпиго і комісар Ян Шодьц, яким „клієнти" присилали безплатні „дарунки"; військова комісія перевела ревізію у фабрици газових масок у Скаржиску, де найдено 7 вагонів масок вартости 7 міл. зол. не до вжитку; у звязку з редукцією державного буджету уряд має намір скасувати медичний виділ і хліборобсько-лісний у познанськім університеті, — рільничу академію в Дублянах та центральний дентистичний інститут у Варшаві. Веселі і буденні явища!

ЩО КРАДУТЬ?

Що крадуть у теперішній добі у Львові (і нема сумніву: поза його межами) про це можна виробити собі погляд з хроніки злодіїств поданої часописами. Якийсь лицар, що живе на Лицарській улиці, пішов до арешту за крадіж свічок на могилах у „задушний вечір"; з „Міського заведення палива" злодії, розбивши колодки, винесли 20 ящь, а в міськім фізикаті вкрадено 5,000 листівок задрукованих інформацією про заразливі недуги. І хто ще скаже, що злодійство не є заразливою недугою?

РУКОПИС В. Г. КОРОЛЕНКА НА УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

В архівах Володимира Короленка в Полтаві найдено його рукопис пз. „Суми", написаний українською мовою. Короленко змалював у цьому творі сорочинську трагедію з 1905 року. Рукопис передано в руки спеціялістів по українській фільольогії для опублікування.

„ЗАДУШКИ" І УКРАЇНЦІ.

„Діло" пише: Латинники рікрічно в днях 1. і 2. листопада, в тзв. задушки відвідують могили своїх рідних, близьких і знайомих, вбирають їх вінками та освітлюють свічками. Цей звичай по містах закорінився теж між Українцями гр. кат. обряду. І вони в „задушки" чимчикують на цвинтарі та сліпо наслідують латинників, в даному випадку Поляків. Наш обряд нічого подібного не знає. Память померших ми обходимо на Зелені Свята. Тоді то у нас правлять на цвинтарях панахиди та читають евангелія. На жаль по містах гр. католики залюбки наслідують латинників-Поляків. Найвища пора зірвати з цим чужим, у нас недопустимим звичаєм і обходити свято померших тоді, як увесь нарід його обходить.

АМНЕСТІЯ З НАГОДИ 20-ЛІТНІХ РОКОВИН РЕВОЛЮЦІЇ З 1905 РОКУ.

В відповідальних політичних колах Москви поширена вістка про те, що з нагоди 20-ої річниці революції з 1905 р. радянська влада проголосить амнестію, яка обійме усіх тих еміґрантів, що виступають проти монархічного режіму, але під тою умовою, що вони зложать урочисте зобовязання до цілковитої льояльности супроти радянської влади.

ДОМАШНЯ МУХА.

По обчисленнім професора Говарда, домашня муха може перенести 65 міліонів мікробів. Тасама муха, що походить на світ 15-го квітня — до 30-го вересня розможжиться у 9-ти поколіннях до 336 трилїонів потомків.

БЕЗРОБІТТЯ В ОДЕСІ.

На 58 тисяч робітників є в Одесі 40 тисяч безробітних, з того 20 тисяч є членами професіональних союзів. Харківський уряд рішився поширити в Одесі громадські роботи, побільшити число безплатних обідів та зорганізувати висилку частини безробітних на роботи в инших містах.

Підписанне локарненського договору.

ЛОНДОН, 1. грудня. — Сьогодня передполудньем підписали в англійському міністерстві закордонних справ представники Англії, Франції, Італії і Бельгії локарненський договір про запорученне реньскої границі і про зобовязанне передавати спори ізза сеї границі мировим судам до вирішення.

Крім того представники Чехо-Словаччини і Польщі підписали додаткову умову з Німеччиною, що свої граничні спори віддавати-муть мировим судам до вирішення.

Акт підписання відфотографовано для фільмових театрів.

ХВАЛЯТЬ ДОГОВІР.

ЛОНДОН, 1. грудня. — Представники Англії, Франції і Чехо-Словаччини висловились перед представниками преси з признанием про локарненський договір, кажучи, що він забезпечить мир, добробут і розоруженне Европи.

ВІДЗНАЧЕННЄ ЧЕМБЕРЛЕЙНА.

ЛОНДОН, 1. грудня. — З нагоди підписання локарненського договору король відзначив міністра закордонних справ Остена Чемберлейна шляхотством королівської підвязки, а його жінці надав титул дами великого хреста. Се найбільше відзначенне в Англії, яким король може наділити громадянина.

Спершу король хотів признати йому почесть піра і місце в палаті лордів, але він від сього відказався.

НОВИЙ ФРАНЦУСЬКИЙ АМБАСАДОР.

ПАРИЖ, 1. грудня. — Французьке правительство замінить свого амбасадора у Вашингтоні. Новим амбасадором буде сенатор Анрі Беранжер.

РАХУНОК НА НІМЕЧЧИНУ.

ПАРИЖ, 1. грудня. — Французьке правительство хоче, щоб Німеччина видала позичкові бонди на свої залізниці на суму $500,000,000 і передала їх Франції титулом воєнних відшкодовань, аби поправити французькі фінанси.

КАЙЗЕР ДІСТАНЕ МІЛІОНИ.

БЕРЛІН, 1. Грудня. — Пруський сойм згодився заплатити бувшому кайзерови Вільгельмови $7,000,000 за його посілости в Прусії.

Заповідають, що всіх відшкодовань за посілости в цілій Німеччині кайзер і його родина можуть дістати до $500,000,000.

СВЕГЛА УСТУПИВ.

ПРАГА, 1. грудня. — Премієр Чехо-Словаччини Антін Свегла уступив з причини, що не міг здобути парляментарної більшости для свого кабінету.

В ПЕТЕРБУРЗІ РОЗСТРІЛЯНО 12 ВИЗНАЧНИХ СОВЕТСЬКИХ УРЯДОВЦІВ.

ЛЕНІНГРАД (Петербург), Московщина, 30. падолиста. — В минулу суботу розстріляно тут 12 осіб, що їх засуджено на смерть за крадіж 1,500 тон державних фабричних виробів вартости $1,000,000.

Між засудженими були Жівотов, товариш комманданта пристані в Ленінграді; Лінберг, шеф транспортового департаменту; Решетков, голова доставного департаменту; Рінпс, голова механічного відділу; Черкасов, голова опалових складів; Путінцев, голова будівельного відділу.

Засуджені були відкликались до центрального екзекутивного комітету советів за помилуванням, але комітет відкинув їх прошення.

ПОБІДА УКРАЇНЦЯ.

МОСКВА, 30. падолиста. — На 15-ому світовому шаховому турнірі виграв Українець Боголюбов проти Зубарева, Капаблянки і Тартаковера.

З усіх шахістів тепер Боголюбів на 1-ому місці, Ласкер на 2-ому, Торре на 3-ьому, Капаблянка на 4-ому, Маршал на 5-ому, Романовський на 6-ому, Тартаковер на 7-ому, Ріті на 8-ому, Ілін на 9-ому, Рубінштайн на 10-ому.

Останній, Рубінштайн, був спершу кандидатом на чемпіона, одначе найновіший сього року світове чемпіонство здобуде Українець Боголюбов.

Остається ще 6 турнірів до скінчення гри.

Користайте з нагоди! ТЕПЕР Користайте з нагоди!

БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ

Вступайте сейчас! ПРИЙМАЄСЯ Вступайте сейчас!

ДО

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 24, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
Was year ..... $ 7.00
Six months $3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сітї і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
В Канади належить висилати гроші якнаймовірнійше на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПАЛИЦЯ З ДВОМА КІНЦЯМИ

Хоча заходи губернатора стейту Пенсильвенії Піншов покінчился невдачою, мимо сього вони зробили деяку публичну службу, бо людям, які безпосередно не вмішані в справі, дали нагоду приглянутися краще до політики спорячих сторін.

Предложение губернатора згори не мало великих виглядів на досліх, бо вже воно мало в собі такі точки, які зражали собі обі сторони. Він радив майнерам та властителям твердого вугля згодитися на посередництво спеціяльної стейтової „ради посередництва та розсліду". Майнери малиби вернути до роботи сейчас, як лишень справа буде віддана сій раді, а не вижидати, чи їх домагання будуть сповнені. Щодо самих домагань майнерів, то домагание підвишки робітничих домагань має вирішитися до шість місяців; рада має сказати, чи підвишити робітникам заплату, чи не підвисшати. Контракт, на думку губернатора, малобися підписати на цілих пять літ; в сей спосіб майнери, властителі й громадянство булиби певні через 5 літ, що не буде страйку. Щодо системи відчекования, то губернатор радив сторонам уступити одна другій: система відчекования мала бути задержана до певного степеня, бо кождому робітникови мало лишитися право зрікатися своєї юнійної вкладки на річ юнії, але не примушувати майнерів з гори віддавати свої вкладки до юнії.

Як видно зі сеї пропозиції, губернатор Піншов старався найти посередну дорогу межи домаганнями й претенсіями сторін. Він хотів, щоби й одна й друга сторона уступила в дечому зі своїх домагань та щоби кожда дістала від другої якесь уступство. Для громадянства тут виходила користь сейчас в тому, що страйк кінчився та що булаби забезпечена, що його не буде через 5 літ. Як у всякій залагоді, так і в сій було богато пропозиций, неприємних для вмішаних сторін. Майнерам не подобалося, що їм кажуть зрікатися системи відчекования, що їм кажуть сейчас вертати до праці та що їх підвикшу роблять зависимою від третої сторони, безпосередно до вуглевої справи непричетної. Властителі бачили, що там робиться в умові обіцянку робітникам, що їх заплата не буде знижена, що система відчекования буде признана посередно. Таких закидів можна було сподіватися від обох сторін на основі їх попередних заяв.

Та відповідь обох сторін на пропозицію губернатора принесла деякі несподіванки. Наперед майнерська юнія зробила несподіванку, коли вона не противилася вмішуванню третої сторони до спору майнерів з властителями. Як відомо, майнери все противилися такому посередництву, бо вони все підозрівали, що так звані безсторонні люди все стануть скорше за властителями, як за майнерами. Та сим разом майнерська юнія не противилася арбітрації, бо видно вона має досить довіря до губернатора Піншов та до встановленої ним ради. Зате юнія твердо станула проти закінчування страйку сейчас та вертання до роботи. Хоча вона приняла пропозицію губернатора яко основу переговорів, вона заявила, що майнери лишуться на страйку так довго, поки не буде заключена умова, вдоволяюча для майнерів.

Здається, що несподіване обявления довіря майнерів до посередництва губернатора підорвало довіря властителів. Якраз ci властителі досі все напирали на майнерів, щоби вони пристали на арбітрацію, на розумні суди третої сторони. Якраз вони все закидали майнерам, що вони не хочуть віддати справи до розсуду третій, невмішаній сторонї. І немовби на глум для сих заяв властителів вони самі мусіли тепер спротивитися якраз відданню розглянення спірних питань такій третій невмішаній сторонї. Правда, вони сього виразно не сказали. Властителі кажуть, що розумна рада не має повного права, що вона обмежена в своїй діяльности, що вона не має повної свободи рішати після своєї вподоби, але сю заяву всі певно зрозумієть як викрут. В усіх певно лишиться вражіння, що властителі не хочуть якраз посередництва ради, якіб права вона не мала. Вони не хочуть посередництва губернатора Піншов та його ради, бо сей губернатор уже раз дав пізнатися, що він більше схиляється до майнерів як до властителів.

В сей спосіб губернатор Піншов дав американській публиці нагоду пізнати, що ні майнерська юнія не виступає засадничо проти арбітрації, ні властителі не є засадничо за арбітрацією. Так одна, як друга сторона заявляється за або проти розумних суддів після того, чи вона сподіється якої користи від такого посередництва, чи втрати. Своєю пропозицією губернатор скинув з майнерської юнії закид загорілої ворожнечі до посередництва, а з властителів стягнув маску згідливих ягнят, які все годяться на те, що про них скаже безсторонний суддя. Показується тепер, що й властителі будуть проти посередництва, коли се посередництво може обернутися проти них. Словом, обі сторони йдуть за своїм інтересом. Засади тут основної ролі не грають.

У. Н. СОЮЗ — НАЙЛІПШИЯ ОПІКУН В НЕЩАСТЮ. ЧИ ВИ Є ЧЛЕНОМ ЙОГО?
ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО У. Н. СОЮЗА!
ВИХОВУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ НА СПІВВЛАСНИКІВ НАЙБІЛЬШОЇ СВОЄ-РІДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ — ВПИСУЙТЕ ЇХ ДО У. Н. СОЮЗА СЕЙЧАС.

ПРО УКРАЇНСЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ РУХ

Українська кооператива стала сьогодня найбільш відрадною появою в цілім життю західно-українських земель. Тому вважаємо, що кождий з зацікавленням прочитає собі короткий начерк історії кооперативного руху в Галичині, який падаємо за артикулом, поміщеним в падолистовім числі „Східноєвропейської Кореспонденції", що виходить на німецькій мові двічі на місяць в Берліні.

Перші кредитові та споживчі кооперативи повстали в Галичині ще тому 50 літ взад. Першою більшою споживчою кооперативою була „Народна Торговля", яку основано в 1883 році. Оборотовий капітал Н. Т. виносив на початку 1355 австр. корон, а сама вона мала тільки один невеликий склеп у Львові. Але вже в 1906 році мала Н. Т. кілька філій та обслугувала 822 склепів, а в 1910 р. мала вона вже в своїм союзі сотку зареєстрованих кооператив, обслугувала 927 склепів і мала 18 власних філій по провінциях.

Майже в тім самім часі, що Народна Торговля, повстали рівнож і кредитові кооперативи. Першою з них була „Віра" в Перемишли, яка істнує по нинішний день.

В 1892 р. основано асекураційне товариство „Дністер" з основним капіталом сто тисяч ав. корон. „Дністер" вибивається відразу на передове місце в нашім кооперативнім життю. Завдяки умілому проводови пок. д-ра Кулачковського, а тепер д-ра Федака розвивається „Дністер" дуже гарно, а в 1913 р. мав вже 296.000 членів, які були обезпечені на 350.000.000 кронн. Щорічна надвишка виносила пів міліона корон. Разом з кредитовою інституцією того самого імени належав „Дністер" до найбільш богатих українських інституцій і мав перед війною шість і чверть міліона резервового фонду. Завдяки тому сильному фінансовому забезпеченню міг „Дністер" перенести світову хуртовину, а тепер ще й репресії польського уряду.

В 1898 р. повстає „Краєвий Союз Кредитовий", який при основанню мав всего 113 членів а між тим 28 кредитових кооператив, але вже в 1913 р. мав 906 членів, в тім 427 кооператив та удлював кредитів своїм членам на три з пів міліона корон.

За його ініціятивою повстав в 1904 р. „Краєвий Союз Ревізійний", який по думці закона з червня 1903 р. мав переводити ревізію і контролю над кооперативами. Він перейняв фаховий провід у всій кооперативній акції та став найважнійшим організаційним фактором. Видавав часописи та брошури, підготовлял інструкторів та оборонявся кооперативи перед шиканами польської краєвої влади.

„Краєвий Союз Ревізійний" дав почин до заснования господарської організації „Сільський Господар", а дальше „Краєвого Союза Господарських Спілок", який мав 2000 спілок та зорганізував на велику скалю сільсько-господарський імпорт та експорт. В 1907 р. повстав „Краєвий Союз господарсько-молочарський", а в 1911 р. „Краєве Товариство для збуту худоби". То послідне мало вже в 1912 р. 83 членів, між ними 72 спілки і вислало в одній році на віденський ринок 70.000 штук худоби, то значить за один рік істнования опановало 52%, цілого галицького експорту.

Попри ті кооперативи повставали в тімсамім часі инші самостійні підприємства. В 1907 р. повстав парцеляційний банк „Земля", а в 1910 р. „Земельний Банк Гіпотечний" з 5 міліонами акційного капіталу. Кромі того товариство „Просвіта" зорганізувало попри своїх численних около 1000 членів.

ли до війни великою силою. Вони обеднували в 900 спілках около 300.000 членів та посідали понад 10 міліонів на уділах. Вже в 1912 р. було в Галичині 511 українських кооперативних товариш (між ними 477 господарських) з 165.293 членами (серед яких було селян 127,511, або 77.14%) з 50 міліонним оборотом.

Світова війна припинила той світлий розвій українських кооператив, а богато з них по части й знищила. Ще більше потерпіли кооперативи підчас українсько-польської війни та большевицької інвазії в 1920 р. а не менше за часів окупаційного польського режіму, що тревае ще й досі. Мимо того всього, не зважаючи на утиск влади, на хитку польську валюту та страшний податковий гнет, українські кооперативи на західно-українських землях зростають в силу. Новий рух зачався від першого повоєнного кооперативного Конгресу, який відбувся в 1921 р. Той Конгрес вніс нове життя в старі організаційні форми та завів новий тристепеневий поділ кооператив (звичайні, окружні і центральні кооперативи). Згідно з тим перемінено Краєвий Союз господарських спілок на „Центросоюз", якому передано цілий ряд нових завдань.

Тепер відбуваються спроби поширити централізацію на всі західно-українські землі, особливо на Волинь, але польська влада робить тут великі перешкоди. Та не зважаючи на це, ій не вдається припинити того руху, який зростає з дня на день та перевищає мимо перешкод довоєнний стан посідання. Найновійша статистика стверджує наглядно правдивість наших тверджень.

Після обчислень з червня сього року представляється стан кооператив так: Маємо „Центральний Союз Кооператив", або „Центросоюз", 4 вищі-згадані центральні фахові союзи, 21 Повітових Союзів та 1361 спілок першого степеня, які належать по більшій части до Краєвого Союза Ревізійного. В стадії реорганізації находиться 9 Повітових Союзів і 200 спілок першої степени.

Українські кооперативи опанували сьогодня цілу Галичину. Розділені вони по повітам в слідуючий спосіб: (Повіти виписані більшими буквами мають Повітові Союзи):

1)	Львів	82
2)	СТАНИСЛАВІВ	57
3)	СОКАЛЬ	55
4)	РОГАТИН	47
5)	СТРИЙ	47
6)	ТЕРНОПІЛЬ	43
7)	СНЯТИН	42
8)	ПЕРЕМИШЛЬ	40
9)	КОПИЧИНЦІ	39
10)	Підгайці	39
11)	Жидачів	38
12)	БОРЩІВ	37
13)	БІБРКА	37
14)	ЯВОРІВ	36
15)	ГОРОДЕНКА	36
16)	ЧОРТКІВ	33
17)	БУЧАЧ	32
18)	КАЛУШ	32
19)	ЗБОРІВ	30
20)	ЖОВКВА	30
21)	Бережани	30
22)	Товмач	29
23)	Дрогобич	28
24)	Рава Руська	29
25)	Болехів	29
26)	Самбір	24
27)	КОЛОМИЯ	22
28)	Золочів	22
29)	БОГОРОДЧАНИ	22
30)	Рудки	21
31)	ЗАЛІЩИКИ	21
32)	Збараж	23
33)	Перемишляни	19
34)	Теребовля	17
35)	Надвірна	14
36)	МОСТИСКА	13
37)	Сколе	13
38)	Броди	13
39)	Радехів	12
40)	Ліско	12
41)	Косів	12
42)	Цешанів	12
43)	Печеніжин	10
44)	Скалат	9
45)	Кам'янка Стр.	9
47)	Добромиль	9
48)	Городок Яг.	9
49)	Старий Самбір	6
50)	Ярослав	6
51)	Сянок	4
52)	Березів	4
53)	Новий Санч	1

Всі кооперативи належать по більшій части до „Центросоюза" який з кінцем червня обеднував 600 спілок. „Центросоюз" має свої магазини і філії у Львові, Перемишли, Стрию і Коломиї і три склади товарів в Перемишли, Стрию і Коломиї.

„Краєвий Союз Кредитовий", або „Центробанк" має 1080 членів, між ними 550 спілок, власний дім та нерухомости.

Краєвий Союз Споживчий „Народна Торговля" обнимає своїми філіями 19 міст Галичини (між ними Броди, Дрогобич, Коломия, Перемишль, Станиславів, Стрий, Тарнопіль, Золочів) і мав з кінцем 1924 р. 4058 членів, 6 повітових споживчих союзів, 47 спілок і 39 юридичн. осіб іншої категорії. Мимо цього, що підчас війни „Народна Торговля" понесла страшні шкоди та мимо шиканів польської влади вона розвивається дуже гарно далі, а її товаровий оборот мимо тяжких часів дійшов до довоєнної стопи. Від 1924 р. поширила вона свою діяльність і на села.

На загал маємо в Галичині понад 1500 активних спілок, які числили з кінцем грудня 1924 р. кругло 301.000 членів. Переважають між ними сільські консуми і кредитові спілки. Промислово торговельних спілок є 17, а 13 видавничих і будівляних. До цего треба ще додати склепи „Просвіти", яких буде коло 1500 і які побирають товари з „Народної Торговлі".

В послідних часах повстало в Галичині багато нових українських підприємств, як „Полтно", „Титан", „Відбудова", які рівнож дуже гарно розвиваються.

Спілковий рух на Волині ще не розвинувся як слід, бо він там молодий. Першу спілку основано на Волині в 1899 р. В 1907 р. було вже 37 кооператив, в 1910 — 125, в 1912 — 204, а перед війною 300. По війні повстав тут „Український кооперативний банк" в Луцьку і Здолбунові і другі, повстали тут рівнож і пов. кооперативні союзи в Луцьку, Здолбунові, Острозі, Кременци і других містах. В Ковлю є діяльною „Українська Народня Кооператива", розвиваються рівнож добре спілки в Дубні і Рівнім.

Маємо кооперативи на Холмщині і на Полісю. Найкраще з них розвивається „Український Кооперативний Банк" в Брестю Литовськім.

Кооперативи — наша будучність. Вони входять в кість і кров нашого народа. Ними вробимо нашого селянина економічно незалежним, а тим самим і цілий народ.

ПАВУКИ РИБАЛКИ.

Багато природників бачили павука з роду Dolomedes, які

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ! ВЖЕ

КАЛЕНДАР
Українського Народного Союза
на 1926 рік

богатий різнородним змістом та ілюстраціями.

Ціна з пересилкою 50 центів.

Замовлення посилати на адресу: "SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Пригадуємо, що торічний наклад був скоро вичерпаний, тому хто хоче мати календар У. Н. Союза на 1926 рік, нехай поспішиться із замовленням.

УКРАЇНЦІ НА АМЕРИКАНСЬКОМУ БАЗАРІ

Американська католицька організація Лицарі Колюмба (Knights of Columbus) в Юніон Гилл (недалеко Джерзи Сіті) запросила джерзисітський український церковний хор ім. М. Лисенка, щоб виступив на їх базарі. Хор згодився виступити там 27. м. м.

Того дня прибув туди хор в товаристві інших Українців громадян з Джерзи Сіті.

Американці привитали українських гостий, а тоді виступив д. Мих. Угорчак і сказав пару слів від імени джерзисітської української громади.

Він сказав:

LADIES AND GENTLEMEN:—

It is my pleasure to say a few words to you to-night at your gathering. We were invited here by the Committee of this Bazaar to entertain you as much as time permits. As we were notified quite lately, we had but little time to make elaborate preparations. But we are here just the same and we hope that you will like our program of the Ukrainian Singing Society.

We may seem to be strangers to you, but we are not since we are all from Jersey City. We all consider ourselves good American citizens of the Ukrainian Extraction of the Catholic Faith. There are about 10,000 Ukrainians scattered throughout Hudson County. Our Migration from Ukraine to this country, dates back about 50 years. It seems to be just a short migration, but in that short time we Ukrainians have accustomed ourselves to the American life. Though we speak the American language, live as the Americans live, we have preserved our native language not because we do not want to forget it, but because we cannot forget it. There are over 40 million Ukrainians all over the world. They all hope and pray that the Almighty will aid them in forming an independent country. It is true that we shall remain American citizens and live in this country, but we would like to see our brothers have national and religious freedom in their native land just as other Nations of the world have. Every single Ukrainian has this desire. As individuals or as a nation, the Ukrainians are very democratic, peaceful and religious. They love their native costume and highly respect those of others. Because of a young migration, not having many financially independent individuals, we could not inform our friends in America of the Ukrainian cause in Europe. But time will cure all of our shortcomings and someday we shall greet our brothers and sisters in Europe as a liberated people equal to us in the United States.

There are over a million Ukrainians in the U. S. They have Churches, Clubs, Schools, Fraternal Organizations and many proffessional and business men. We have three Catholic Churches in Jersey City, also 20 different societies in the city, the largest Ukrainian Fraternal order of which is the Ukrainian National Association having its headquarters in Jersey City.

We also have a daily paper called the „Liberty" with a large circulation in this vicinity and all over the U. S. In other words, we have Americanized ourselves but we are not forgetting about our brothers over in Europe who seek our help and also that of all of the liberty and independence loving people in the world.

The Ukrainians as a rule are a singing people. They sing always and everywhere. In fact they sing from the cradle to the grave. And in those songs they express their thoughts, sorrows, happiness, their past history and their future hopes. We came here tonight to greet you also with songs of Ukrainian origin. The name of the Singing Club is „The Nicholas Lysenko Society of Jersey City" which is under the leadership of Mr. Andrew Gela. This Society, besides singing in public places, also sings in the Ukrainian Churches of St. Peter and Paul on Sussex and Greene Streets and in St. John the Baptist on St. Pauls Ave. of which Father Lotowich is the Rector.

I hope that the Ukrainian Songs will be appreciated by you and when we call on you in the future, you will come to us as brothers to brothers of the Catholic Faith.

I thank you.

Відтак хор під управою д. А. Гели відспівав три українські пісні. Співи випав дуже гарно і публика приняла його з одушевленем.

Опісля ще промовив коротко парох з Джерзи Сіті, о. Володимир Лотовичі один представник Лицарів Колюмба, дякуючи щиро Українцям за гостину і заповідаючи, що се не будуче затіснить звязки.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляється Вп. ПП. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилання календарів на рік 1926 для членів У. Н. Союза вже розпочалося і що вже вислано календарі на адресу пп. секретарів для слідуючих відділів:

Від ч. 35, 37, 171, 185, 242, 254, 266, 283, 324, 326, 338 (2 п.), 342, 363, 365, 367 (2 п.).

Повисше вимінені посилки вістали вислані почтою дня 1. грудня.

Від ч. 34, 75, 80, 94 (2 п.), 100, 103, 111, 146, 165 (2 п.), 183 (2 п.), 221 (4 п.), 252, 292 (3 п.), 309, 354, 379, 385 (3 п.).

Ci посилки вістали вислані Американ Рейлвей Експрес дня 1. грудня 1925.

Котрий би зі згаданих відділів не вістав з якоїсь причини посилки до 10 днів від дня висилання календарів, нехай повідомить Адмін. „Свободи".

СИЛА УКУШЕННЯ БЖОЛИ.

До вбиття жаби вистарчає 20—30 укушень бжоли. Чоловіка вбивае 500 укушень, жінку трохи менше, бо вона менше відпорна.

ЯКРАЗ НА ЧАС!

Саме тепер наладом „Свободи" вийшов з друку новіденький що доси в Америці сьогочний образок в 1. акті п. з.:

„ВЕЧЕР СВ. НИКОЛАЯ"

Ся книжочка вийшла якраз в пору і всі нашої П. Т. Учителі повинні з нею познайомитися, бо вона надається дуже добре на свята св. Николая для шкільної дітвори. Штука до виконання легка в тенденція високо моральна і вплине додатне бражіне на малих і старших слухачів.

У тім представленію виступає 11 осіб.

Ціна враз з почтовою пересилкою 15 центів за 1 примірник, а $1.50 за 11 примірників.

Замовляти на адресу:

SVOBODA
83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДОПИСІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Різдвяну вечерю для інвалідів української армії.

Хто з нас не памятає свят Різдва Христового в старому краю?! З якою нетерпеливістю вичікували того дня так старі як і молоді! Таж і не дивниця, бо в сей день сходилась уся рідня, та засідала до спільного, заставленого 12 травами стола, і споживала святу вечерю! І кілько радости було в той день, коли з усіх грудий залунала коляда Бог предвічний! Мати тішилася сином, що прийшов з війска або з якогось іншого становища; / сестра сестрою, брат братом. І радощам не було кінця, доки свята не минулись та прийшлося знову розходитись до буденних обовязків.

Світова війна принесла і в сьому напрямі великі зміни. Минувші Різдва а таксамо і сьогорічне не буде відбуватись серед наших найдорощих в такому торжественному настрою як давнійше. Вже самі лихоліття спричинили се, що наші бідаки і не будуть всилі позволити собі на заставдення традиційної вечері.

А кілько війна забрала матерям синів, синам батьків! — і місця при столі будуть порожні!

Та ми, хотяй живучі і здорові, не можемо ані думати, щоби своєю присутностю могли сі вимоги бодай вчасти доповнити.

Одно нам лише лишається, то є, що можемо післати їм матеріяльну поміч, і річ певна, що ми се після змоги зробимо, бо се наш святий обовязок.

Але е на світі люди, котрі через свій великий патріотизм знаходяться в крайній нужді і, на жаль, візвідки їм надіятись тої матеріяльної помочі. Се наші бідні інваліди, котрі в оборони наших прав наставляли свою грудь, через що зістали каліками і нездібними заробити собі на кусник хліба. Неодин з них в той вечір заллється сльозами, бо побачиться кругом і та опущеним від усіх сиротою-калікою.

Але декотрі патріотичні спомиж нас серця почали вже думати, якби зарадити лиху бодай вчасти, та післати хотяй би малий сим бідакам дарунок! Жіноча Громада задумала використати 20-літній ювилей парохії св. Юра в Ню Йорку, котрий будуть тут обходити 6-ого грудня с. р., і по Службі Божій буде продавати цвіти, а дохід з продажі пересше власне інвалідам! От яке красне та патріотичне діло! Нема нас, меньшого сумніву, що ніодин з тутешніх громадян не відмовиться хотяйби від малої жертви, коли членкині сеї громади витягнуть до нього руку по милостиню.

Вже сама думка про втіху з отриманого сими нещасливцями дару на Різдвяну вечерю поможе і нам веселійше це свято відсвяткувати, не говорячи вже про сповнение святого і народнього обовязку. Не відмовляймось дурницями, що ми даємо за много та може не стати нас раз в рік на 1 долярову жертву, бо ми в по, іванню з ними о ціле небо щасливійші. Відмовмо собі на сей час якісь дурничкі, а сим героям таки щось жертвуймо і сим дамо доказ, що ми дійсно патріоти і то не лише в писмі але і в ділі.

Михайло Стоколоса.

СТЕМФОРД, КОНН.

Віче в справі помочі голодним.

Комітет злучених всіх місцевих українських товариств і організацій для несення негайної помочі голодуючим селянам у Східній Галичині, скликав загальне віче в неділю, 18-ого жовтня. Від імени комітету віче отворив В. Шопінський; пояснив в короткій промові цідь віча і покликав на председателя д. М. Словинського.

По промовах зібрано жертви. Зложили:

По $8.00: Т. Пастушак; по $5.00: С. Панасюк, М. Дубас, М. Пастушак; по $4,00: С. Лисогор; по $2.00: М. Словинський, М. Гладка, Н. Когут, К. Маркевич, Анна Блащук, С. Серафін, І. Сеґліс, М. Кресан, Т. Мороз, І. Михайлишин, И. Якимів, М. Керничний, И. Тирчак, М. Р., П. Вальчук, Н. Вальчук, М. Чарковський, П. Паньків, М. Панькова, С. Савіцький, Г. Вовк, Анна Чапля, І. Бродецький; по $1.00: Зеленька, С. Курівчак, Горичун, М. Корда, пані Панасюкова, М. Блащук, Р. Кресан, І. Качалуба, В. Карий, О. Грецишин, І. Бояновський, В. Шопінський, И. Грегас, П. Хома, Д. Креницький, М. Гайовський, К. Кульчавич, Захарій, М. Кресан, К. Моска, М. Метрофіл, І. Габлій, Д. Багрий.

Разом $96.00.

Дрібної колекти $1.29.

Разом $97.29.

З тієї суми бесіднікові випадає $2.50, за пересилку $2.76. Вислано на руки Комітету Допомоги Голодному Селу у Львові $92.00.

ІСТОН, ПА.

З народнього життя в місцевій українській громаді.

В Істон живе понад 50 родин українських. Є тут відділ У. Н. Союза, котрий красно розвивається і українська церква. Також живе тут понад 30 родин з угорської Руси, і здається, що всім несогірше, бо майже кождий має тут свою власність. Тільки бракує свідомости, щоб ми пізнали, чиї ми діти і до якого народу належимо, а тоді злученности ми жили би в любові і згоді, не тільки для себе особисто, як було до сього часу, що кождий дбав тільки про себе, але і трохи для нашого старого рідного краю. Одним словом, тут е красні вигляди для народньої праці, тільки бракує трох річчий: свідомости, свідомости і свідомости. Так як в кождій громаді е люди з різними поглядами-переконаннями, таксамо і тут в Істон. Але найбільше тут е таких, що окрім свого буденного життя і церкви не інтересуються нічим, хиба тим, що скаже: „ Я дурний дати цента на народні цілі?"

Наші люди ходять до церкви і спомагають церкву своїми жертвами і се е християнський обовязок кождого Українця, до котрого вироісповідання він не належав би, але мені якось дивно, що і люди до церкви ходять і моляться Богу і так здається, що церкву страшно люблять, а свого брата рідного і свою землю рідну, котра змішана з кровю і кістьми наших що не люблять, але ще й камерідних братів і сестер не тільки нем туди кидають, неначебто відвічний ворог Лях або Москаль. Скаже: Не дам на інвалідів, не дам на голодних, не дам на Рідну Школу, то розумію, що має камяне серце, але як ще зачне лаятись і кидати каменем в рідних братів, закутих Ляхами, то як уже се назвати? Деж тут християнська любов?

Про другу групу наших мудрагелів то не буду довго розводитись, бо се люди зпід большевицького шатра, котрі сплячи у сні, вийшли зі шатра і натрафили на московську гнотівку і так далеко зайшли в ту баюру, що взяло досить часу, заки повертались на сухе місце; і ще тепер декотрі вертаються і предчувaю, що пару сплячих так далеко зайшли, що подібно не вернуться аж тоді, як висхне та калабаня. Тай і ратувати їх нихто не береться.

Далі е тут кількох Українців свідомих, зі здоровими поглядами на світ і житє, котрі мали великі трудности поборювати серед тих, котрі шкодили українській справі, але побідили, а тільки тому, що були сильні духом. На них нападали на публичних місцях. Вони були бойкотовані, аж були приневолені ходити по кортах за українську справу. Вони були висміяні і були приневолені устрапитися з української церкви на котру дали також не мало своєї праці а тільки тому, що були Українцями, вони видержали всі перешкоди цілих пару років і в тій тяжкій борбі через тих пару літ вони дали жертви старому краеви близько на $600.00.

Але як то кажуть, часи змінюються, таксамо змінилося і тут в істонській громаді.

Причина в тім, що тут тепер інший священик, а се о. Кутський, котрий привів до порозуміння в громаді. Правда, була велика буря, але по, бурі прийдоподібно буде погода. Першого Падолиста о. Кутський відправив панахиду по полеглих борцях і присутні зложили жертву на руки о. Кутського більше як $38.00. В церкві на панахиді були члени місцевого товариства У. Н. Союза з прапорами і відзнаками, що на присутних в церкві зробило гарне враженне. Пізнійше вечером кількох Українців ,котрі пару місяців тому створили національну демократичну партію, відсвяткували вечерок Першого Падолиста, наше національне свято освободження, разом зі своїми жінками у п. Колодруба. Вечерок відбувся при народніх співах і приніс красну користь, бо на поклик п. Сагатого учасники сього свята зложили $40.00 на інвалідів. По скінченню учасники розійшлись домів з більше піднесеним духом і заохотою до дальшої праці. Честь Вам, земляки з національної партії, честь Вам, о. Кутський що патріотичною промовою збільшили духа в народі в українській церкві. Таксамо належиться подяка громадянам, котрі зложили жертви на народні цілі в церкві, а найбільше признанне належиться членам товариства ім. Богдана Хмельницького, від. У. Н. Союза, за участь в панахиді.

Українець.

РАДІО ПОМІЧНЕ ПРИ ГЕОЛОҐІЧНИХ ДОСЛІДАХ.

Французький инжинір Пастор, збудував радіоеманатор, при помочі котрого можна висліджувати й означити істнування в деяких місцях покладів мінералів і вугля на віддаль 30 км. Винахід цей основується на тім, що апарат висилає в якімсь напрямі невидимі філі електричної енергії, приймені лише пошукуваному мінералови. Вислані філі можуть бути перейняті лише там, де є однакова еманація ґрунту.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Січ ім. Б. Хмельницького і Січ ім. О. Бесарабової

— отворили —

БАЗАР

У ВЛАСНІМ ЛЬОКАЛІ

77 ST. MARK'S PL., NEW YORK, N. Y.

і на своїх чергових зборах ухвалили дати 5% чистого зиску з Базару на школу в Ню Йорку. Сподіваємся, що Українці піддержать так добру ціль і загостить на Базар.

281 **Комітет Базару.**

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. Рожд. Пр. Богородиці від. 259, буде мат річний мітинґ в неділю, дня 6-го грудня, о годині 2-ій пополудні в Укр. Народ. Гаю, 4950 So. Paulina St., Chicago, Ill. На сім мітингу будесь вибирати новий уряд на рік 1926, отже проситься усіх членів, щоб прибули на сей мітинг, бо буде богато нових справ до полагодження. Невявившійся на мітинг член підлягає карі 1.00, а урядник 2.00. — Олексей Олешко, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Укр. Братство Пр. Трійці, від. 203, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в суботу дня 5-го грудня с. р., в гали церковній, 162 Норт 5-та ул., точно о годині 8-ій вечером. Обовязком кождого урядника і члена братства на ті збори явитись під грозою кари означеної статутом і вирівнати свої заległости. Позаяк суть дуже важні справи до полагодження, отже нехай ни бракне ані одного члена братства. На тих зборах будемо приймати в члени братства і до У. Н. Союза без вступного. По вичерпанню порядку дневного відбудесь вибір урядників на рік 1926. — Мих. Шипот, предс.; Волод. Яськевич, секр.

САВТ БРУКЛИН, Н. Й. Укр. Бр. св. О. Николая ,від. 293, повідомляє всіх своїх членів і членинь місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в неділю, дня 6-го грудня с. р. в салі церкви ул. 127 — 18 ул., точно о годині 12 в полудне. Обовязком кождого члена і членині явитись на ті збори під грозою кари, і вирівнати заległости. Будемо приймали в члени братства і У. Н. Союза без вступного. По вичерпанню порядку дневного відбудесь вибір урядників на рік 1926. — Лев. Дибак, предс.; Григ. Чоподайло, секр.

НОРТГЕМПТОН І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ ЧИТ. ПРОСВІТИ ІМ. ІВАНА ФРАНКА

відбудеться дуже гарне і поучаюче

ПРЕДСТАВЛЕННЄ

„СВЕКРУХА"

комедія в 3-х діях, Я. Лопатинського

В НЕДІЛЮ, 6. ГРУДНЯ 1925 Р.

В ҐАЛІ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВИ на Нюпорт Евню.

Початок о 7.45 вечером.

Вступ 50 центів.

Режисер п. В. Березовський.

Шкільна оркестра під управою п. В. Касьонова.

Важна завтра: Хто хоче пережити чарующу хвилю радости і одушевлення, хай прийде, а певно не пожалує. Гостий з околиць просимо прибути на час, щоби могли заняти догідні місця. Наш клич: Ще не вмерла Україна!

281 **Комітет.**

ПОЗІР!

ФІЛАДЕЛФІЯНЕ!

ПРОБИ

УКРАЇНСЬКОЇ ОРХЕСТРИ

відбуваються кождої пятниці о годині 8-ій вечер, в домі Укр.-Амер. Горожан, 847 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Кождий, хто грає на якімсь інструменті може зголоситися до орхестри в пятницю вечер або у п. Павла Келичави під ч. 823 N. Franklin пул.

ПАВЛО КЕЛИЧАВА

вдіяє декілька разів на скрипку і инші інструменти.

Голоситись від числа: 238-823 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

ОГЛЯДИНИ ЗДОРОВЛЯ

ХОРИХ МУЩИН І ЖЕНЩИН

Лічиться успішно найновійшими методами. Дано скору поміч в хоробах нервових, шкірних, кровних, нирковых, мочевих, ревматичних, гемороїди та в недомаганнях жолудкових і кишковых.

Мої оглядини уможливлені включенчи ей особистий догляд при кождій візиті. Х-Рей і хемічна аналіза.

ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.

Dr. Z I N S, Спеціяліста від 25 літ.

120 E. 16th ST., NEW YORK, N. Y.

між 4th Ave. і Irvington Pl.

Годині: Денно 9. рано до 8 вечер; в неділі від 9 рано до 4 пополудни.

DR. M. SMITH

16 EAST 7th STREET, NEW YORK

Tel. Orchard 6072

коло церкви св. Юрія.

Говорить по українськи.

Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.

Найновіршій електричні апарати.

З КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ОДИНОКИЙ СТАРОКРАЄВИЙ

КАЛЕНДАР

„ГРОМАДА"

на 1926 рік

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовляти в

UKRAINIAN BOOK COMPANY, Inc.

79 St. Mark's Place. New York, N. Y.

В ПОГОНІ ЗА МІЛІОНАМИ.

(З німецької повісти Е. Г. Зелігера переробив В. К.).

(Продовженне) (8)

В дійсности це був Боббі Дод, що на прохання Попі їхав з нею на прохід довкола Альстеру.

Петер Фос зірвався на рівні ноги. Чи це була Полі? Чи біля неї не сидів цілком незнайомий мужчина? Не було сумніву, що він викрав її! Петер Фос вже збирався бігти за повозкою, щоб вхопити злочинця за горло, але тут пригадалась йому його мілионова крадіж. Він мусів оминати стрічі з поліцією. Отже він скочив у найближче авто і казав шоферови їхати за повозкою.

„Я детектив!" сказав він шоферові. Шофер кивнув зі зрозумінням головою.

Петер Фос не спускав повозки з очей. Але хоч як він напружувався, не міг завважити нічого непристойного. Мужчина, очевидно Американець, поводився як джентельмен, а Полі сиділа, спершись змучено на подушки, мовчала і слухала, як її товарищ пояснював краєвиди.

Вони обіхали навкодо ціле озеро. За малу годину повозка спинилася знов перед готелем. Мужчина висів і подав Полі руку. Полі завагалась хвилину і оперлась на його рамя.

„Будь ти проклятий!" заскреготав Петер Фос лютo і теж висів з авта. „Це вже все кінчиться!"

Портіер підступив до нього і зняв шапку. Петер Фос вже хотів йнтати, як зветься той, що викрав його жінку, але спинився. Була ще инша можливість порозуміння.

„Підождіть, я зараз вернуся!" сказав він портіерові і казав шоферові їхати далі.

Переїхавши декілька вулиць, Фос задержав авто, висів з нього, ходив хвилину по вулиці, а потім увійшов у телефонічну будку.

Р[illegible]ну мить він був спокучений готелем.

„Сполучіть мене з місіс Фос із Сен Люіс".

„Будь ласка", сказав кельнер, „кімната 23".

Але в цій кімнаті мешкав Боббі Дод. Полі була в 24 кімнаті.

„Тут Боббі Дод", почувся голос у телефоні.

Петер Фос аж заточився, телефонічна трубка мало не випала йому з рук, але він зараз запанував над собою.

„Тут Петер Фос!" зарevів він у телефон.

„Дуже радий!" відповів Дод, опановуючи своє здивування. „Я ще не мав чести вас бачити".

„Ти паскудо! Як ти важився викрадати мою жінку?"

„Я не вкрав її, вона пішла за мною добровільно".

„Я тебе застрілю, собако, задушу!"

„Гаразд, приходьте тільки в готель Есплянад, кімната 23!"

„Ви пішлете мою жінку негайно назад до Сен Люіс?"

„І не думаю про це!" відповів Дод. „Місіс Фос розуміє добре ріжницю між джентельменом і мілионовим злодієм. Я переконаю її незабаром, що вона на всякий спосіб мусить розвестися з вами! Так, я зроблю це і потім оженюся з нею".

Петер Фос не міг далі запанувати над собою. Він сам не знав, що він говорить.

„Я-ж цілком не вкрав мілионів!" ревів він.

„Цього ви в мене не вмовите!" відрубав Дод холодно. „Я не сподівася по вас, що ви так будете викручуватися. Як відкаєте два мілиони, дістанете назад свою жінку, інакше ні!"

Петер Фос плюнув у телефон всіми прокльонами, які йому були відомі, повісив трубку і вибіг з телефонічної будки.

Перед ратушем він сів до трамваю в напрямку до Сан Павлі і пересідав по дорозі тричі, щоб затерти за собою слід.

Пять минут пізніше Боббі Дод гнався автом по вулицях і задержався перед малим павільоном, з якого телефонував перед хвилиною Петер Фос. Він довідався в телефонічнім уряді, звідки Фос телефонував до нього, але будка вже була порожна. Візники, що стояли біля павільону, не завважили нічого.

Дод вернув до готелю і став випитувати портіера. Портіерові впав був, очевидно, в очі мужчина з сивими залисниками. Дод склав новий опис особи і побіг на гору до Полі, що лежала в салюні на софі.

„Він тут!" гукнув він радісно. „Він що-йно телефонував до мене".

„Ах!" крикнула вона схвильовано. „Ви говорили з ним? Він віддасть гроші?"

„Ще так далеко ми не добалакалися!" відповів Дод. „Він перервав, на жаль, розмову надто скоро. Рідіть негайно і сідайте в павільоні над Альстером, зараз з краю на терасі, щоб він міг вас бачити. Він певне десь тут недалеко".

„Щож мені робити, як він прийде?" питала Полі схвильовано.

„При сусіднім столі буде сидіти кримінальний агент!" успокоював її Дод. „Я зараз постараюся про це".

„Ні, ні!" закричала Полі. „Не казати арештувати!"

„Не бійтеся!" потішував її Дод. „Я тільки скажу слідкувати за ним. Ви не потребуєте звертати на агента найменшої уваги. Він вам не буде перешкаджати в розмові. Тільки як би містер Фос в своїм божевільстві хотів вам щось злого заподіяти, агент вас буде боронити. Я їду тепер в поліційний офіс. Як агент буде вже на місці, я вам потелефоную".

Полі, схвильована до краю, побігла у свою кімнату збиратися, а Дод зійшов униз і давав портіерові потрібні інструкції.

„Цей добродій правдоподібно повернe. Я гадаю, що він тільки на те жде, щоб я пішов геть. Коли-б він питав за місіс Фос із Сен Люіс, ви скажіть йому, що вона в павільоні над Альстером. Коли-б він пішов іншою дорогою, ви пішліть за ним хлопця, щоб той розслідив, де він живе".

Портіер здіймив шапку і Дод пішов на поліцію. Тут дали йому до розпорядимости знаменитого кримінального агента. Одночасно всім поліційним станціям подано опис особи Фоса. Дод зателефонував Полі в готель і став сам перешукувати старі реєстри, щоб ствердити, з якими людьми у Гамбурзі мав Петер Фос давніше звязки. Це була довга робота. Але Дод міг посвятити їй свій час, бо вони були розставлені його стежі з докладними інструкціями.

Міжтим Петер Фос добився в розпучливім настрою до мешкання старої Ганзен, в якої він жив давніми часами як матрос. Старуха перелякалася, як побачила елегантного старшого пана, що увійшов у брамy і став бігти прожогом вгору по сходах.

„Давайте бритву!" кричав він ще зі сходів, вбіг в перщу з кухні кімнату і став роздягатися.

Стара Ганзен пішла за ним і аж сплеснула в долоні, пізнавши, хто це.

„Петер", закричала вона, „ти знов тут?"

„Матусю", говорив Фос швидко, „за мною ганяється поліція, але я невинний".

„Я знаю!" відповіла Ганзен спокійно. „Ти не робиш нічого злого. Я вже знаю тебе".

„Отже давай бритву!" наганяв Фос. „Швиденько, щоб я як найскорше позбувся моїх вличників. А потім біжи до краєця і купи мені старий одяг для дуже товстого капітана, може бути і новий. А не забудь шапку з відзнакою „Гапаг"!"

Стара Ганзен побігла вниз по сходах, скільки було сили в старих ногах. Зараз найшлася бритва. Петер Фос обголив наличники. Стара Ганзен стояла коло нього, взявшись руками за боки, і хитала раз-пораз головою.

„Тепер іди до голяря", промовив нараз до неї Фос, „і дістань мені риденьку, біляву бородку, щоб аж досі сягала". І він показав на другий гузик від камізолі.

Петер Фос мусів діяти до правди. Він мусів довідатися, як це сталося, що цей проклятий детектив возить його жінку по світі. Чи вона справді вважала його злодієм? Чи містер Стокс забув їй про все розповісти? А може він не має на те часу, бо Дод викрав її?

Телеграфувати до Стокса було небезпечно для обох сторін. Петер Фос мусів сам дати собі раду, а для цього не було іншого виходу, як дістатися до готелю і зажадати від Полі вияснень.

Незабаром стара Ганзен вернула з новійським капітанським одягом, який вона визичила в сусідного кравця. І шапку теж принесла з відзнакою Гамбург-Америка. Петер Фос почав перуштися перед зеркалом. Широку камізолю він вшпхав подушкою, а далі приліпив бороду.

„Не може бути!" обізвалася стара Ганзен. „Капітан Сімс, як живий!"

Петер Фос притакнув задоволено, він довго студіював обличча капітана „Пенсильванії", щоб схопити його приблизно.

„Ще тільки малу валізу!" сказав він, оглядаючи себе поважно в зеркалі.

Шапка придалася на нього знаменито.

Стара Ганзен добула малу валізу і наповнила її газетами.

Десять минут пізніше Петер Фос виліз із авта, що зупинилося перед готелем „Есплянад".

„Добрий день, пане капітане!" привітав його чемно портіер, здіймав шапку і взяв валізу, яку подав йому шофер.

Петер Фос ішов через вестібіль, поважом хитаючися, цілком так, як це робив звичайно капітан „Пенсильванії". Він зажадав кімнати, відхнув декілька номерів і нарешті вибрав. Це була кімната 26. Тут він хотів зачаїтися, щоб підмати Полі. І він мав щастя. Вона не власне що вийшла була, зі своєї кімнати, щоби йти до палівьону над Альстером і йшла йому назустріч. Вона була дуже бліда і страшенно схвильована.

Нараз їй заступив дорогу товстелезний капітан, обняв її просто руками за шию і поцілував. Вона відтрутила його і завважала при тім, що в нього був незвичайно мягкий живіт.

„Не кричи, Полі, це я!" сказав шепотом Петер Фос. „Це я, Петер Фос, твій Петер".

(Дальше буде).

УВАГА! УВАГА!

СПРАВА ДУЖЕ ВАЖНА, БО СОЛІДНА І БІЗНЕСОВА, А ЗАРАЗОМ І ПАТРІОТИЧНА!

З огляду, що зближається кінець субскрипції акцій одинокого українського банку:

ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО У ЛЬВОВІ

GLOBE SERVICE CO., 436 EAST 23RD ST., NEW YORK, N. Y.

подає до відома Українського Загалу, що за уповажненнем Генерального Представництва Земельного Банку на Америку

ВІДЧИНЯЄ З ДНЕМ 1-ГО ГРУДНЯ 1925 Р. БЕЗПЛАТНО

свої офіси для субскрипції акцій Земельного Банку у Львові.

Урядові години від 9-ої рано до 8-ої вечером.

279-283 За GLOBE SERVICE CO.: **ВАСИЛЬ ЗАГАЄВИЧ.**

ВИ НЕ МОЖЕТЕ ПОМИЛИТИСЯ.

Коли вложите Ваші гроші до Liberty State Bank and Trust Company.

Вложені у нас гроші суть цілком безпечні і принесуть Вам процент.

Наш Trust Department може в потребі заступити Вам опікуна чи адміністратора.

Посилаємо гроші до всіх частей світа і виплачуємо долярами в рідних краях, а виплати робимо в найкоротшім часі.

Продаємо корабельні карти на всі лінії.

Виготовляємо рідного рода контракти і повноважні.

Голосіться до нас особисто або письменно а ручимо Вам, що будете вдоволені.

LIBERTY STATE BANK and TRUST COMPANY

23 North Main Street, Wilkes Barre, Pa.

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як: СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦЬТВ.

Просяться всі відділи У. Н. Союза удавитися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:

„SVOBODA". 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РЕЧІ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБЙТИСЬ.

Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або иншої річи, то звертайтесь до нас з довіреннем.

МИ З САМИХ ДОРОГИХ МАТЕРІЯЛІВ І ЗАМЕРИКАНСЬКИМИ РУКАМИ І ТОМУ У НАС ДИСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛИПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕ-ІНДЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

Американський прапор:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

Український прапор з гербом на обі сторопе

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$5.25	$7.00	$8.00	$10.00

Кождо Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як наприклад, пікніки і прогулькы, виступити в своїми прапорами, відзнаками і лентами в шапках.—Просимо щиро всіх Українців удавитись до нас з повним довірем, бо ми ручимо за трепаність і красу замовлених у нас річей. Ми удільнимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш китальог з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY

115 Nassau St., New York, N. Y.

ПРАВДИВИЙ $20.00 ОВЕРКОВТ ЛИШЕНЬ ЗА $7.98.

Мущини! Подивіться на него! Тут є гарнісенький вигляду оверкоут для Вас, який не могли вте купити навіть перед рідною по нашій спеціально дешевій ціні, а се за $7.98.

Можете собі вяобразити: Оверкоут, котрого вітер не перевіє, дощ не змочить і теплий, лишень за $7.98. Він буби дешевий навіть за $20.00, а однак наша ціна е лишень $7.98. Однак Ви мусите заявити його сейчас. Є се приятельська оферта і вони будуть скоро продавтися.

Він віддає трояку прислугу: Оверкоут, Непропускае Вітру, Непропускае Дощу і Теплий.

Він зроблений з найлішої матерії, знаної як „ASIA CLOTH". Тяжний, тепла підшивка, межи підшивкою і „ASIA CLOTH" спеціально препарована гумова підшивка. Всі три матерії сполсовані разом творять комбінацію, яка не пропускае дощу, вітру і держить теплоту. Є се гарний оверкоут найновішої моди, подібний до грубих з великим коніром, котрий можна запнути коло карку. Має дві довгі кишені і наколо пасок довгий 42 цалі. Величина 34 до 46. Колюр лишень темний.

Не пропустіть сю подивляючу дешевість. Користайте з неї сейчас. Виповніть спеціальний 30 дневний пробний купон.

Не присилайте грошій. Ми оплачуємо пересилку як до Вас. Все, що Ви платите, се лишень $7.98 коли сей гарний оверкоут доручено Вам. Маємо сотки подяк і тисячі нових замовень від приятелів наших вдоволених костумерів, котрі бачили особисто наше подивляючу дешевість.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ 30-ДНЕВНИЙ ПРОБНИЙ КУПОН.

ADAMS MAIL ORDER CO., Madison & Union St., Dept. 516, CHICAGO, ILL.

Панове:—Прищліть мені правдивий „ASIA CLOTH" оверкоут, Величина ..... по Вашій спеціальній куповній ціні $7.98, котрі заплачу, коли одежу оверкоут і коли не буду вдоволений купном, зверну оверкоут, а мої гроші будуть звернені сейчас. 275

Ім'я .....

Адреса .....

Стан .....

А. Т.

ПОРТРЕТ ЖЕБРАКА.

У паріського банкира Ляфоса зібрались визначні представники мистецтва, науки й торговлі. Всі знавці цінили їх.

Нараз господар запримітив, що славний маляр Делякроа глядить на нього вдумчиво і допитливо, таким натхненним зором, прикметним геніеви.

— Чому ви так глядите на мене, пане Делякроа? — спитав банкир приязно — що ви знаходите в моїому непоказному лиці?

— Поважанний пане Ляфос,— відповів маляр — я потребую моделю діда для образу, який тепер малюю. І в цілому Парижі не можу надибати голови, щоби так надавалася на голову жебручого діда, як ваша.

Ляфос, один із найбогатших людей Парижа, засміявся голосно, а також і його гості вторували йому весело.

— Коли хочете, щоби я був для вас моделем — озвався відтак господар — то я дуже радий служити вам.

— Дуже буду вам вдячний — сказав маляр і вклонився легенько — коли принесете для мене таку жертву!

— Жертву?— чудувався Ляфос — то жертва, коли когось малюе Делякроа?

— Хто може похвалитися, — перебив хтось инший — що портретував його пан Делякроа?

— Панове — сказав маляр — шоправда я не малюю портретів, але можу намалювати це, що дае мені уява. Але й ми історичні малярі, так як малярі святих і жанристи мусимо шукати голов для наших фігур поміж нашими сучасниками. То пригадуе мені дивну пригоду, яка приключилася Леонардови да Вінчі.

— Будь ласка, оповіджте, пане Делякроа! — озвалися з усіх боків.

— То знаете, — почав славний маляр — що Леонардо намалював „Тайну вечерю" в одним медіоланськім монастирі. Цілі літа малював її, бо мусів рівночасно малювати й багато инших образів. Як моделем Христа послужився одним хористом. Влав йому в око завдяки своїм благородним рисам і щирій вдачі. Минули літа. Найшов потім Леонардо відповідне лице, то воно послужило як лице готрогось із апостолів. Недоставало лише Юди. І, після довголітньої пошуканки, стрінув діда, в рисах якого відбивалася найбільша розпуста. Коли той жебручий дід сидів йому моделем, Леонардови все більше й більше пригадувалося щось, ставав перед ним образ минувшини. І тут вилетіла йому кисть із руки! Це, що так зворушило маляря, показалося правдою. Розпустний, грою і пияством зруйнований чоловік, що був отсе перед ним, той Юда, то був тойсам, що колись послужив йому моделем для благородної, величної постаті Ісуса.

При столі не було чути ніякого звуку. Щойно помало завязалась знову розмова.

Вже слідуючого дня явився Ляфос в означену годину у Делякроа та надягнув проготований вже жебрацький одяг.

— Самособою, його ще ніхто не мав на собі — сказав маляр усміхаючись — я сам сконпував його.

— Вірю вам — сказав міліонер і сей всміхнувся — дійсно чудові дахи. Коли я колись зійшов би на такого, чи міг би приснити в вас цього одягу?

— Радо — відповів із усміхом Делякроа— але тепер прошу, зробіть не дуже привітний вираз лиця.

— Дагерові ученики*) просять противно. Як я думатиму про підприємство, то вже матиму потрібний журнал і зтражений вираз лиця.

І вже багач сидів у поставі, що відповідала вповні журбо вому виглядові його лиця.

Делякроа малював пильно, все виразнійше та влучніше виходило лице жебрака. Міліонер ждав спокійно.

Увійшов слуга й віддав візитівку якогось пана, що ждав у жальні.

Коротка перерва була банкирові дуже мила. Зараз потім як вийшов Делякроа, ввійшов до

*) Дагер — винахідник фотографії. робітні якийсь молодий чоловік. Поздоровив жебручого діда привітливим „Добрийдень" і спитав про Делякроа.

— Не хочу перешкаджати,— сказав незнакомий і став приглядатися новому образови.

— Він добре вдав вас! То можне вам трохи, що ви позували йому.

Ляфос притакнув головою й сказав покірно:

— Так, пан Делякроа дуже приязний.

— Я дуже радий з того — відповів молодий маляр. — На жаль, я не всилі ніщо зробити для вас, бо малюю лише портрети на замовлення. Чоловік мусить жити! Пан Делякроа почручить вас уже дальше, тоді вам заживеться краще! Прошу, прийміть цю дрібничку.

І з цими словами подав він „жебракови" два франки.

Ляфос скоро рішився, узяв гроші й сказав покірно:

—Дякую дуже, пане!

— Ах, оставте! — сказав засоромлений незнакомий.

Тепер вернувся Делякроа.

— Даруйте, пане Делякроа, — сказав незнакомий скромно — що безпокою вас. То було би гріхом перепиняти вам у праці!

Він поклонився маляреви, кивнув приязно головою чоловікови в прошальній одежі та відійшов.

Коли Делякроа на хвильку перестав малювати, спитав Ляфос рівнодушно:

— Що то за один той молодий чоловік?

— То мій товариш! Має гарні завдатки, хоч ніколи не дійде до чогось високого. Але знаменитий чоловік, чесна людина. Як чоловіка я його ціню, відси й наше знакомство. Називаеться Анатоль Бріно.

— Виж знані як покровитель молодих талантів, пане Делякроа!

Майже всіх із них самособою треба конче держати оподалік від себе. Ім лише показати палець, то вони вже все знають краще!

— Як усюди — відповів Ляфос.

Коли він за параваном перемінив жебрачий одяг своїм богатим, новітнім, Делякроа подякував за труди і втрату часу, але банкир приязно боронився:

— Мені — сказав він — було дуже приемно послужити вашому мистецтву.

Минуло кілька днів. Анатоль сидів у своїй кімнаті, яку додатним великого вікна переоблено на робітню. Малював портрет, який замовив у нього якийсь міщанин за песі гроші.

Гонорар молодий чоловік уже одержав і з цих грошей заплатив рахунок кравцеві та харч і часть чинш. З товаришем, якому ще тяжко жилося, поділився останніми десятьма франками. Хтось застукав і ввійшов післанець.

Такі люде майже ніколи не йдуть пять кроків до гори на Анатолів Олімп, тому маляр дуже цікаво розпечатав дорученний лист. Лист мав видруковану банкову фірму Лифос. Він звучав: „Високоповажаний Пане! Отсим маемо честь повідомити Вас, що сума два франки, яку ви 9-го минулого місяця дали жебручому дідови в ателіе пана Делякроа, за той час принесла процентy 20 тисяч франків. Зволяте відібрати цю суму в нашій касі.

Для Бріно було це загадкою. Чи то глупий жарт?

Вкінці рішився відшукати зганний банк.

Як подав листа касіерови, урядник не міг здержати усмішки.

— Чи бажаете ці двадцять тисяч самими банкнотами чи мо же трохи й золотом?

— Прошу трохи золотом! — сказав Бріно вельми здивований. — Але скажіть мені, чому я дістаю ці гроші?

— Ну, вам можу зрадити цю тайну — сказав касіер усміхаючись. — Той чоловік, що його малював пан Делякроа і котрому ви дали два франки, то був шеф нашого банку!

— Пан Ляфос? — спитав маляр счудовано. — Але що то ці двацять тисяч франків?

— Відсотки, пане Бріно! Добрий вчинок приносить відсотки!

ГАРНИЙ КАЛЕНДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ.

Гарний стінний календар є прикрасою дому на цілий рік. Календарі Трінера суть знані як найгарнійші а кождого грудня суть що раз гарнійші, позаяк Йосиф Трінер Компанія, витворці Гіркого Вина, а також артисти працюючі в нього, стараються вдоволити приятелів Трінера Гіркого Вина. Стінний Календар Трінера на рік 1926 є цілком щось нового і гарного. Він представляе щастя і здоровля в хаті. Образець представляе молоду матір, бавлячуся з дзіром в покою, а тимчасом батько пригладжеся їм з задоволенем. Щасливий усіх їх троїх є вповній гармонії з вигядом гарного огню в печі. Трінер до небожасну. Ваші аптикар або доставця лікарств дасть Вам один такий календар цілком даром, або пішліть 10 ц. на оплату пересилки з адресою: Joseph Triner Company, 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Не зволікайте, позаяк календарі будуть скоро роздані. Перейшлого року замовлено 500,000 штук, а перед святами Рождества Христового вже їх забракло.

„ЦАРІВНА"

ПОВІСТЬ

написала ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

Ціна $2.00.

Можна набути в Книгарні „Свободи". „SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Продаю Шіфкарти до Краю на найлучші корабельні лінії.

На бажане відділяючих продаю шіфкарти просто без жадної пересідки до: Бремен, Гамбургу, Антверпен, Ротерда му і Іданська. Заопікуюся особисто моїми пасажерами від самого їх приїзду до Нью Йорку аж до відходу корабля. Ся поміч є добре знана тисячам наших Родимців.

ПЕРЕСИЛАЮ ГРОШІ

котрі виплачуеся Американськими долярами на остатній почті. Пересилку грошій полагоджую скоро і по низькій ціні, а спеціально низький курс даю за пересилку в більших сумах.

СПОРЯДЖУЮ ДОКУМЕНТИ,

як: Контракти Купна і Продажи, повноважсти, і т. д., котрі є правосильні в краю. Виробляю цертифікати і дакчі право не горожанам Американським по їхати до краю на один рік повернутися до Америки без жадних трудностий. По інформації пишіть до мого бюра заложеного і провадженого 15 літ під тим самим адресом.

G. KUNASHEVSKY

179 East 3rd Street, New York, N. Y.

МАМИ БЕРЕЖІТЬ СВОЇХ ДІТИЙ!

Чи ви знаете на яку недугу терпить найбільше ваша дитина, — це хроби? Чи ви знаете, що коли ваша дитина терпить від солітера, цей хроб пожерае по більшій части всю поживу, яку ваша дитина повинна дістати? Чи ви знаете, що є тисячі чужих, як женщин і дітей терпячих, котрі лічаться безуспішно на другі недуги, коли їх властива хороба є цей страшний потвір солітер? Ви повинні уважати на свої діти підчас купелю, за найбільшим симптомом того страшного потвора, котрий є так дуже грізний, а котрий може так легко закрастися до слабого тіла вашої дитини,—а цим самим ви можете спасти вашу дитину. Чи ваша дитина спить добре, чи зривається по ночах, чи плаче підчас сну, або чи викрикае неначе хотіла утікати перед небезпекою. Чи не добре безустанно в носі, або можe сльозиве як від грязення баги? Чи не сторониться від других, а радше приглядається на другі діти баваться? Чи мало має лице не е бліде, чи не має підкіп попід очі? Чи не е воно не добре, не покірне, чи їсть на час? Це є симптоми, на котрі кождa мати повинна звертати найпильнійшу увагу. Тисячі мущин, женщин і дітий терплячих лічиться безуспішно на різні другі хороби, коли їх дійсний хоріст є цей потвір солітер. Певними познаками цего є відходячі части того паразита. Другі симптоми є брак апетиту а вибиванє пахіостом, обложений язик, біль, болі в кружах, членах і в ногах, заворот голови, біль голови, млости як порожний жолудок, видінє, підопри перед очи. Жолудок опухлий, надутий, часами дається відчувати дивне буркотінє від жолудка до внутрешности. Знова чується якби щось підсувалося назад до горла. Пацієнт має жовту шкіру, тратить на вазі, має немилий відділ, сплювує що хвилини, попадае в апатію, неохота до праці, занедбан лишнеть. І відомо, що епілептичні напади спричиняе цей потвір, котрий часто дорастае понад 50 стіп. Коли досягне до гортанки може увдушити свою жертву. Позбудеться цего потвора сейчас, коли підкопае ваше здоровля безповоротно. Вишліть $10.48 за дозу Laxtan, коли хочете позбутися цего страшного паразита. Laxtan є вешкідливий навіть коли у Вас нема хробаків. Продається лише у Laxal Co., 148 Laxal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa. На забезпеченнє посилки додайте 25 центів окремо. За цего сейчас не висилано. (С.6)

ЯК ВИГУБИТИ ЩУРІВ І МИШЕЙ.

До найбільших шкідників між звіряками належать щурі і миші. В самих Злучених Державах роблять вони більше шкоди чим на двіста мілионів долярів річно. Крім великої господарської втрати, яку спричиняють ті звірята, розносять вони часто богато заразливих недуг. Користи з них нема майже жадної за виїмком хіба тої, що уживають тих шкідників в лікарських лябораторіях для досвідів над рідними хворобами.

Чума, „чорна смерть", яка спричинила смерть богато мілионів людей на протязі віків є хоробою щурів. Ця слабість переносить ся дуже скоро і легко зі щура на щура а з зараженних щурів на людей. В культурних краях вона тепер мало трапляється, однак привозять її часто на кораблях з тих країв де вона лютує. Щурі також переносять такі внутрішні недуги, які повстають від того, що в тілі усадовиться хробак званий ціпяком (солітер, великий глист).

Ще більш небезпечний для чоловіка є волосник або трихіна. Цей маленький, до двох міліметрів довгий хробачок, живе у щурів, яким, здається, нічого не шкодить. Колиж він через котів або свині, які заїдають щурів, дістанеться до чоловіка, тоді в наших кишках він дуже скоро розмножується та переходить до мяса, де витворює небезпечні болякы. Од цих болякы, бувае, люде' навіть і вмирають. Тому треба дуже берегтися сирого, не добре звареного свинячого мяса, а все його дуже добре варити та закапчувати. Нищити як найбільше щурів, бо вони заражують нас волосником-трихіною.

Поминувши це, що ті звірята розносять богато недуг, вони є ще й великими шкідниками. В Америці вже приблизно стільки щурів, скільки й людей. Кожного дня один щур робить шкоди що найменше на пів цента, так, що на протязі одного року самі щурі роблять шкоди двісті мілионів долярів; не числячи мишей, які роблять її троха менше.

Найлекше можна вигубити щурів і мишей трійкою. Щоби щурі зідали поставлену їм затроену їду, треба щоби вони не могли дістатися до других засобів поживи. Тому дами і склади з артикулами поживи треба так будувати, щоби до них щурі чи миші не могли дістатися. Підвалини такого дому повинні бути підмуровані яких 12 інчів в землі а 18 інчів понад землею. Підлоги по можности цементовані. Всякі вентеляційні проводи при отворах обведені дротяними сіткамі. Вікна і двері треба держати скільки можна запертими.

Коли щурі і миші не будуть могли роздобути собі корму в складах і магазинах, тоді будуть зідати наставлений їм затроений корм. Найлішою трійкою є „барієм карбонат", яке можна купити в кожній аптиці. Цю трійку треба вимішати з таким кормом як мясо, яриною, овочами або рідними відпадками зі стола, даючи на кожних три части корму одну частину (четверту) трійки. Так зготовану трійку повинною покласти в такі місця де найчастійше збираються щурі голодно в ночі.

Другим способом винищування тих шкідників є лапки. В лапку треба вложити шматок сира чи якоїсь другої поживи і поставити її в такому місці, куди найчастійше щурі проходять. Для замилення чуйности, дуже добре посипати лапку якимсь зерном.

Якого б середника не уживати при винищуванню щурів, лапки чи трійки, то все треба памятати, що коли біля них буде який небудь другий корм, тоді щур не піде на поставлену лапку чи трійку. Перше треба усунути перед ним весь другий корм а тоді вже ловити його в лапку чи вбивати затроєним кормом.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ своїх крайнів Николая Стеця і Семена Карпюка і решта крайнів зі села Турка над Стрием. Хтобн о них знав, або вони самі, прошу зголоситися на адресу: 279-82

WASYL PATENT

1928 Maple Ave. N. E. Canton, Ohio.

ФОТОГРАФ приймe молодого хлопця або дівчину від 14 року до офісу, а також до науки. Хто мавби охоту, най голоситься до: 280-81

H. DIDOCHA, Photograph,

132 Ferry Street, Newark, N. J.

ПОШУКУЮ старшої женщини бавити дитину при українській родині на дуже добрих условях. Голоситись листовно або особисто до: 280-83

M. KOSTEL,

110 — 4th St., Passaic, N. J.

На загальне домагание видруковано ще раз веселий календар „Цьоця" і додаток „Вуйко" на рік 1926. Ціна $1.00. Календар Магічний і Чарівницький в двох частях, ціна $1.00. Хто пришле два доляри, дістане стінний календар даром. Sichowy Bazar, 34 E. 7th St., New York, N. Y. 281-86

ШТОРНИКИ ПОЗІР!

Повідомляю, що маю на складі 400 мішків

ВОЛОСЬКИХ ОРІХІВ,

що тільки одержаних. Ціна 18 ц. і 24 ц. за фунт, менше як 100 фунтів 19 і 25 ц. за фунт. На жадане висилаю прібку.

При замовленнях треба прислати $2.00 завдатку.

Маю також

КРАЙОВУ БРИНДЗЮ

на складі. Писати до:

GEO MYCHUDA,

1603 Newport, Avenue,

Northampton, Pa.

НАДЗВИЧАЙНА ДЕШЕВІСТЬ!

RAHWAY, N. J.

ДВО ФАМІЛІЙНИЙ ДІМ,

всі уліпшення, близько стації.

ЦІНА $4100, ГОТІВКОВО $500

WALTER WATSON,

11 MOONEY PLACE, RAHWAY, N. J.

ЯК ВАШ ЖОЛУДОК?

Мій добрий, дякую! Однак не все він був такий. Ви можете легко позбутися Диспепсії, Нестравности, Жолудкового катару, Відбивання, Тріпотання серця, Квасів жолудка, Нервовости, - Затвердіння, Болю головн і т. п., так як я із себе сам способ. Не присилайте цента бо я так певний, що сей середник поможе Вам як і мені, що вишлю Вам його оплачено почтою.

Коли він покажеся тим, що позбавить Вас жолудкових недоманань, пришлете мені одного доляра. Як ні, вертаю Вам ся запорука!

Пишіть тепер. Адреса: 246-

THEODORE H. JACKSON

215 James St., B-62, Syracuse, N. Y.

ІТАЛІЙСЬКІ ГАРМОНІЇ

Виробляємо і спроваджуємо різні першої кляси ручно роблені італійські Гармонії, найлішій у світі. Дещо гарантії. Наші ціни суть низші від всіх иншних. Безплатні інструкції для купуючих. Пишіть по даровий катальог.

RUATTA SERENELLI CO.

817 Blue Island Ave., Dept. 65,

CHICAGO, ILL.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ ПРЕДСТАВЛЕННЯ.

МАЮ на складі всякого рода костюми до аматорських представлень. Також українські народні строї на концерти і народні виступи, як також всі потрібні приряди до характеризовання, як: перуки, вуси, бороди, фарбки, мастикс і т. п.

Замовлення на костюми до представлень належить присилати на три тижні перед представленем, подаючи точний спис грахочих осіб, на адресуг

M. E. UHORCHAK,

216 Washington St., Jersey City, N. J.

РЕВМАТИЗМ

Невралгія, гостець, штивність, звихнення, всякі болі, поранення, вилиння паралїж і атсму, чистить кров, відновляе здоровля. По вжитто Oath Лікарства вилічить Вас з воякісних і т. п. хорób. Ціна $3.00.

ГАРАНТУЮ ОАТН ЗІЛЛЯ.

По вжитто діялють корисно на цілий організм человіка, а худі люди набувають тіла, позбудуться повносних і т. п. хорób. Ціна $2.00, разом $5.00, котрі просимо висилати враз з замовленем. Для потребн заховайте се оголошення, або дайте терплячому. Адресуйте:

JOHN KOBLIK,

4225 W. Augusta St., Chicago, Ill.

ЮЛІЯ ЯРЕМА

РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРЧІ НА ВЕСІЛЛЯ, УРОДИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

129 E. 7th ST., NEW YORK CITY